

Dan specialnih knjižnic 2019

Doroteja Praznik Bračič

Univerzitetni rehabilitacijski inštitut – Soča, knjižnica
doroteja.praznik@ir-rs.si

Profesionalna kultura in poslanstvo stroke v specialni knjižnici
Ljubljana, 30. maj 2019

Srečanje specialnih knjižničarjev se tradicionalno odvija zadnji četrtek v maju. Letošnja rdeča nit je bila »Profesionalna kultura in poslanstvo stroke v specialni knjižnici«. Zbrane je tokrat gostil Narodni muzej Slovenije na Muzejski ploščadi Metelkova, kjer je predavateljem prisluhnilo skoraj 60 udeležencev iz različnih vrst, predvsem specialnih knjižnic.

Srečanje specialnih knjižničarjev se tradicionalno odvija zadnji četrtek v maju. Letošnja rdeča nit je bila »Profesionalna kultura in poslanstvo stroke v specialni knjižnici«. Zbrane je tokrat gostil Narodni muzej Slovenije na Muzejski ploščadi Metelkova, kjer je predavateljem prisluhnilo skoraj 60 udeležencev iz različnih vrst, predvsem specialnih knjižnic.

Poslušalce je uvodoma pozdravila Barbara Kavčič, predsednica Sekcije za specialne knjižnice pri ZBDS, ki je celoten dogodek tudi povezovala. Na kratko je predstavila statistične podatke o delu specialnih knjižnic v letu 2018 in izpostavila dejstvo, da so podatki vzpodbudni, saj nakazujejo na naraščajoč vpliv specialnih knjižnic.

Sledil je nagovor mag. Tatjane Likar z

Ministrstva za kulturo, ki je poudarila pomen zagovorništva specialnih knjižnic – te so nepogrešljive, specifične ter kot take prispevajo tako k razvoju matičnih organizacij, v okviru katerih delujejo, kot tudi knjižničarske stroke in družbe nasploh. Specialne knjižnice so postavljene pred številne izzive, pri soočanju z njimi pa je po mnenju govornice pomembno proaktivno delovanje in sodelovanje.

Zbrane je pozdravila tudi Irena Sešek, podpredsednica ZBDS. Izpostavila je pomen strokovnih srečanj, ki omogočajo druženje, izmenjavo mnenj in povezovanje. Svoj nagovor je zaključila

Pomembna značilnost profesije je, da črpa iz znanosti, teorije, nova spoznanja pa uporablja v vsakodnevni praksi. Pomembne aktivnosti specialnih knjižničarjev so prilagajanje procesom v okviru matičnih organizacij, stalno izpopolnjevanje, zaznavanje potreb uporabnikov.

s povabilom na jesenski kongres ZBDS, katerega tema bo Knjižnice – obvladovalke podatkov.

Kot prvi predavatelj je nastopil dr. Mario Hibert z Univerze v Sarajevu. V predavanju se je posvetil področju digitalne humanistike. Predstavil je poreklo t. i. algoritemske kulture s poudarkom na razumevanju odnosa med informacijsko tehnologijo in družbo. Izrazil je prepričanje, da digitalne generacije živijo v post-demokraciji in da z naraščanjem obsega digitalizacije tehnologija odloča o vsakodnevem življenju, kulturo pa kreirajo algoritmi. Meni, da je človek tisti, ki je potrošnik, trener nevralnih mrež, delavec in proizvod v isti osebi, pri čemer svetu vlada monopol algoritemskega kapitalizma. Predavanje je sklenil s provokativno tezo, da tehnološke inovacije onemogočajo usmerjenost proti temeljni nalogi javnih knjižnic – omogočiti znanje za vse. Po njegovem mnenju je rešitev nova iniciativa: radikalni odprti dostop, povezovanje z namenom odprtega objavljaja oz. iniciativa za odprti dostop ne samo za znanstvene članke, temveč za tudi za monografije. Predavanje je naletelo na velik odziv in različna mnenja, med katerimi so prevladala stališča, da se politika odprtega dostopa spreminja, cene za naročnine bodo čez nekaj let preteklost, rehabilitacije pa ne bodo več temeljile zgolj na objavah v revijah s faktorjem vpliva.

Naslednji je zbrane nagovoril Gregor Jenko iz podjetja Svetovanje Izvir, ki je predaval o profesionalnosti in kaj pomeni biti profesionalc v specialni knjižnici.

Predstavil je pojem profesionalnosti v povezavi z odnosom do ljudi in poudaril pomembnost razvijanja in krepitev profesionalnosti v stroki. Izpostavil je dejstvo, da dober strokovnjak nima nujno tudi profesionalnega ugleda. Profesionalnost ima opraviti z odnosom do ljudi v zahtevnih situacijah, pri čemer je ključna komunikacija. Predstavil je teorijo komuniciranja in zbranim podal nekaj praktičnih nasvetov: do svojih strank naj pokažejo interes in osredotočenost, ne reagirajo na provokacije in ne etiketirajo, verbalna komunikacija pa naj bo usklajena z neverbalno.

Sledilo je predavanje Teorija, vsakodnevno orodje specialnih knjižničarjev, ki ga je predstavila dr. Tanja Merčun Kariž z Oddelka na bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Osvetlila je razkorak med teorijo in prakso v bibliotekarstvu in informacijski znanosti, ki ima za posledico nesodelovanje med teoretiki in praktiki ter nepretok informacij. Izpostavila je vprašanje odnosa med profeijo in poklicem ter stališče, da je teorija podlaga za profesijo. Pomembna značilnost profesije je, da črpa iz znanosti, teorije, nova spoznanja pa uporablja v vsakodnevni praksi. Kot pomembne aktivnosti specialnih knjižničarjev vidi prilagajanje procesom v okviru matičnih organizacij, stalno izpopolnjevanje, zaznavanje potreb uporabnikov. Posledično je po njenem mnenju potrebno spremljanje najnovejših rezultatov raziskav, ki je pomembno tudi za praktike in pomembno prispeva

k razvoju profesije, učinkovitejšemu delovanju in lažje vsakodnevno delo.

Dr. Alenka Kavčič Čolić je v nadaljevanju predstavila Standarde za specialne knjižnice 2018–2028. Izpostavila je ključne točke oz. vsebine po posameznih poglavjih ter princip uporabe strokovnih standardov. V nadaljevanju je dr. Luka Šušteršič (Znanstveno informacijski center IJS) osvetlil nekatere vidike praktične implementacije strokovnih standardov. Poudaril je, da si je potrebno zastaviti visoke cilje in prisotne povabil h komentiranju in vprašanju. Na podlagi obeh predstavitev se je razvila razprava z vprašanji iz prakse, na katere so prisotni iskali različne odgovore.

Formalnemu delu je sledila zahvala predavateljem in zaključni nagovor predsednice Sekcije za specialne knjižnice pri ZBDS, Barbare Kavčič. Dogodek se je zaključil s kratkim druženjem, mreženjem in izmenjavo izkušenj. Vsi pa se že oziramo v leto 2020, ko bo poleg Dneva specialnih knjižnic zadnji četrtek v maju, tudi septembrsko Posvetovanje sekcij pri ZBDS, ki bo ponovno naslovlilo vsaj eno od perečih tem specialnega knjižničarstva. ●